

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО І КРИМІНОЛОГІЯ; КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО

DOI: 10.34015/2523-4552.2025.3.14
УДК 343.2/.7

Павликівський В. І.,
доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри Права
Національного аерокосмічного
університету «Харківський авіаційний
інститут»
ORCID: 0000-0002-1190-9303

Ємець В. Л.,
здобувач вищої освіти третього
освітньо-наукового рівня (доктор
філософії з права) Національного
аерокосмічного університету
«Харківський авіаційний інститут»
ORCID: 0009-0007-8195-9406

ІНФОРМАЦІЯ З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ В ДІЯЛЬНОСТІ МЕДІА В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті досліджуються особливості правового регулювання діяльності медіа з інформацією з обмеженим доступом в умовах воєнного стану. Проаналізовано положення Конституції України, законів України «Про інформацію», «Про доступ до публічної інформації», «Про медіа», а також норми Кримінального кодексу України, що встановлюють відповідальність за незаконне розповсюдження конфіденційної, службової та таємної інформації. Визначено, що сучасні виклики, пов'язані зі збройною агресією проти України, зумовили появу додаткових обмежень у сфері свободи слова та діяльності медіа. Наголошено на необхідності дотримання балансу між гарантіями національної безпеки та свободою слова, зокрема шляхом уточнення термінології, вдосконалення механізмів оскарження рішень, забезпечення незалежного громадського контролю. Зроблено висновок, що законодавчі зміни останніх років не мають радикально нового характеру, а конкретизують вже існуючі обмеження, покликані запобігти загрозам національній безпеці.

Ключові слова: кримінальний закон, злочин, відповідальність, інформація з обмеженим доступом, медіа, громадянське суспільство, правове регулювання, воєнний стан.

Постановка проблеми. Медіа як найважливіший інститут демократичної системи управління зали-

шається невід'ємною складовою громадянського суспільства, та ознакою функціонуючої «сфери відкрит-

тості» удержаві [1]. Засоби масової інформації (ЗМІ/медіа) відіграють ключову роль у житті суспільства, забезпечуючи громадян інформацією про події, що відбуваються. Незважаючи на стрімкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій у ХХІ ст. основними завданнями медіа залишається інформування громадян з важливих питань суспільного життя, розвитку держави, реалізації та захисту прав і свобод громадян, задоволення їх політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів, формування громадської думки, забезпечення діалогу між різними соціальними групами та суспільний контроль за владою.

В той же час, Конституція та закони України передбачають можливість часткового обмеження свободи слова в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, з метою запобігання заворушенням чи кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я населення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя [2].

З початком російської агресії у 2014 році проблема свободи слова та поширення інформації за допомогою медіа відкрила нові загрози та небезпеки для української нації, зокрема поширення пропаганди, розголошення державної таємниці та конфіденційної інформації. З 24 лютого 2022 року такі загрози набули системного та масштабного характеру. Основним критерієм в роботі журналіста стає безпека, що полягає в необхідності додаткової перевірки

інформації, що публікується на вміст заборонених або обмежених до поширення відомостей.

Постановка завдання. Мета статті полягає в дослідженні особливостей регулювання діяльності медіа з інформацією з обмеженим доступом в умовах воєнного стану та визначені меж кримінально-правової заборони розповсюдження такої інформації.

Виклад основного матеріалу. У сучасних умовах недбале використання інформації призводить до суттєвих загроз національній безпеці, ризику заподіяння людських жертв та значних матеріальних збитків. Навіть необдумане поширення фото за наслідками обстрілу може допомогти ворогу у заподіянні ще більших збитків нашій державі, суспільству або окремій особі [3].

У 2014 року Україна зазнала військової агресії з боку російської федерації, що дало поштовх для виникнення нових загроз стосовно розповсюдження певного виду інформації і потребувало додаткових заходів з регламентації діяльності щодо збирання, зберігання та поширення такого виду інформації. Тому, обґрунтовано держава вимушена запроваджувати додаткові обмеження в діяльність медіа, пов'язану з поширенням інформації, що містить державну таємницю або інші конфіденційні відомості чи відомості, розповсюдження яких створює соціальну напругу, викликає правовий нігілізм та недовіру до дій влади в умовах воєнного стану.

Традиційно діяльність медіа по збиранню, зберігання та поширенню інформації ґрунтується на правових засадах визначених Конституцією та іншими законами України. Зокрема,

ст. 34 Конституції України визнає право громадян вільно збирати, зберігати, використовувати і поширювати інформацію усно, письмово або в інший спосіб. Будь-яке обмеження цього права допускається лише у випадках, передбачених законом та в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку, а також для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя [2]. Аналогічні принципи визначені законами України «Про інформацію» [4], «Про доступ до публічної інформації» [5] та «Про медіа» [6]. Згідно зі ст. 4 закону України «Про медіа» діяльність у сфері медіа ґрунтується на принципах свободи вираження поглядів і переконань, свободи поширення, обміну та отримання інформації, свободи діяльності суб'єктів у сфері медіа, у тому числі вільного визначення змісту інформації, свободи господарської діяльності у сфері медіа, гарантованості права на інформацію, відкритості та доступності інформації, достовірності і повноти інформації, правомірності одержання, використання, поширення, зберігання та захисту інформації, захищеності особи від втручання в її особисте та сімейне життя.

Як визначено законом України «Про доступ до публічної інформації», обмеження доступу до інформації здійснюється відповідно до закону при дотриманні сукупності таких вимог:

1) виключно в інтересах національної безпеки, територіальної цілісності або громадського порядку з метою запобігання заворушенням чи кримінальним правопорушенням, для охорони здоров'я насе-

лення, для захисту репутації або прав інших людей, для запобігання розголошенню інформації, одержаної конфіденційно, або для підтримання авторитету і неупередженості правосуддя;

2) розголошення інформації може завдати істотної шкоди цим інтересам;

3) шкода від оприлюднення такої інформації переважає суспільний інтерес в її отриманні [5].

Таким чином, незважаючи на певну відмінність в деталізації підстав обмеження права на свободу отримання та поширення інформації, визначених у Конституції та законах України, обов'язковими умовами такого обмеження залишаються, по-перше, передбаченість таких обмежень лише законами України та, по-друге, необхідність досягнення суспільно корисної мети. У зв'язку з цим, обмеження права на інформацію мають виключний характер, а їх порушення, враховуючи тяжкість потенційної суспільної шкоди, тягнуть найбільш суворі заходи впливу, зокрема кримінально-правові.

Традиційно, кримінально-правові обмеження діяльності медіа пов'язані з характером та змістом інформації. Так, В.І. Павликівський виділяє 2 групи кримінально-правових норм, спрямованих на обмеження свободи слова та права на інформацію [7].

Перша група таких обмежень, стосується інформації з обмеженим доступом. Відповідно до ст. 6 закону країни «Про доступ до публічної інформації» до інформації з обмеженим доступом відносять: 1) конфіденційну інформацію; 2) таємну інформацію; 3) службову інформацію. Зокрема, кримінальним зако-

ном передбачена відповідальність за надання іноземній державі або іноземній організації інформації, що містить державну таємницю (ст. ст. 111, 114 КК); розголошення відомостей, пов'язаних з таємницею голосування (ст. ст. 159, ст. 160 КК), порушення таємниці листування, телефонних розмов, телеграфної чи іншої кореспонденції, що передаються засобами зв'язку або через комп'ютер (ст. 163 КК) та інші.

Другу групу кримінально-правових заборон складають норми, пов'язані з закликами (схилянням) до вчинення суспільно небезпечних дій, що створюють загрозу територіальній цілісності, громадській безпеці, здоров'ю населення або повідомлення (розповсюдження) інформації про такі дії. Зокрема це, публічні заклики до насильницької зміни чи повалення конституційного ладу або до захоплення державної влади, а також розповсюдження матеріалів із закликами до вчинення таких дій (ч. 2 ст. 109 КК); публічні заклики до вчинення терористичного акту (ст. 258-2 КК); завідомо неправдиве повідомлення про загрозу безпеці громадян, знищення чи пошкодження об'єктів власності (ст. 259 КК); заклики до вчинення дій, що загрожують громадському порядку (ст. 295 КК) та інші [7].

Безумовно, з початком російсько-української війни виникли нові загрози та небезпеки, що напряду пов'язані з діяльністю медіа, збиранням та поширенням інформації. Тому в законодавстві України з'являються, поряд з гарантіями свободи слова, відповідні заборони, порушення яких тягне за собою дисциплінарну, цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність.

Зокрема, законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність» № 2108-IX від 03.03.2022 р. [8] криміналізовано дії, пов'язані з публічним запереченням громадянином України здійснення збройної агресії проти України, встановлення та утвердження тимчасової окупації частини території України або публічні заклики громадянином України до підтримки рішень та/або дій держави-агресора, збройних формувань та/або окупаційної адміністрації держави-агресора, до співпраці з державою-агресором, збройними формуваннями та/або окупаційною адміністрацією держави-агресора, до невизнання поширення державного суверенітету України на тимчасово окуповані території України. Слід визнати, після початку повномасштабного вторгнення кількість справ щодо злочинів проти основ національної безпеки суттєво зросла. 3 лютого 2022 року у реєстрі судових рішень перебуває 3697 вироків у справах проти національної безпеки України, з них 1701 щодо колабораційної діяльності та 1019 щодо державної зради [9].

Того ж року, законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення кримінальної відповідальності за виготовлення та поширення забороненої інформаційної продукції» № 2110-IX від 03.03.2022 р. також встановлено відповідальність за образи честі і гідності військовослужбовця, погрозу військовослужбовцю (ст. 435-1 КК) та виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федера-

ції проти України, глорифікація її учасників (ст. 436-2 КК) [10]. Крім цього, законом України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо забезпечення протидії несанкціонованому поширенню інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчиненому в умовах воєнного або надзвичайного стану» від 24.03.2022 р. [11] передбачено відповідальність за перелічені у назві закону дії (ст. 114-2 КК).

До цього часу також були встановлені норми про відповідальність за перешкоджання законній діяльності Збройних Сил України та інших військових формувань (ст. 114-1 КК).

Зрозуміло, що активним поштовхом до модернізації чинного кримінального законодавства в частині обмеження розповсюдження інформації певного виду стала військова агресія проти України, яку російська федерація розпочала ще у 2014 р. Саме зазначені обставини стали формуванням не лише додаткових кримінально-правових обмежень, але й запозичення перелічених заборон регулятивними законами, зокрема законом України «Про медіа» прийнятим у 2023 року на території України на інформаційних каналах та платформах спільного доступу до відео забороняється поширювати: заклики до насильницької зміни, повалення конституційного ладу, розв'язування або ведення агресивної війни або воєнного конфлікту, порушення територіальної цілісності України,

ліквідації незалежності України, інформацію, яка виправдовує чи пропагує такі дії; висловлювання, що розпалюють ненависть, ворожнечу чи жорстокість до окремих осіб чи груп осіб за ознакою етнічного чи соціального походження, громадянства, національності, раси, релігії та вірувань, віку, статі, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, інвалідності; висловлювання, що підбурюють до дискримінації чи утисків стосовно окремих осіб чи груп осіб за ознакою етнічного чи соціального походження, громадянства, національності, раси, релігії та вірувань, віку, статі, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, інвалідності або за іншими ознаками; пропаганду або заклики до тероризму та терористичних актів, інформацію, що виправдовує чи схвалює такі дії; фільми, розповсюдження та демонстрування яких заборонено відповідно до Закону України «Про кінематографію»; порнографічні матеріали, а також матеріали, що заохочують сексуальну експлуатацію та насильство над дітьми, демонструють статеві відносини дітей, використовують образ дітей (візуальний запис образу дітей) у видовищних заходах сексуального чи еротичного характеру; пропаганду вживання наркотичних засобів, психотропних речовин; пропаганду жорстокого поводження з тваринами; інструкції або поради щодо виготовлення, придбання або використання вибухових, наркотичних чи психотропних речовин; інформацію, що заперечує або виправдовує злочинний характер комуністичного тоталітарного режиму 1917-1991 років в Україні,

злочинний характер націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму, створює позитивний образ осіб, які обіймали керівні посади у комуністичній партії (посаду секретаря районного комітету і вище), вищих органах влади та управління СРСР, УРСР (УСРР), інших союзних та автономних радянських республік (крім випадків, пов'язаних з розвитком української науки та культури), працівників радянських органів державної безпеки, виправдовує діяльність радянських органів державної безпеки, встановлення радянської влади на території України або в окремих адміністративно-територіальних одиницях, переслідування учасників боротьби за незалежність України у XX столітті. Особливості розповсюдження і демонстрування фільмів, що містять популяризацію радянських органів державної безпеки, регулюються Законом України «Про кінематографію»; інформацію, що містить символіку комуністичного або націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарного режиму, крім випадків, передбачених Законом України «Про засудження комуністичного та націонал-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки»; інформацію, що містить пропаганду російського тоталітарного режиму, збройної агресії Російської Федерації як держави-терориста проти України, а також символіку воєнного вторгнення російського тоталітарного режиму, крім випадків, передбачених Законом України «Про заборону пропаганди російського нацистського

тоталітарного режиму, збройної агресії російської федерації як держави-терориста проти України, символіки воєнного вторгнення російського нацистського тоталітарного режиму в Україну»; інформацію, що принижує або зневажає державну мову; інформацію, що заперечує або ставить під сумнів існування українського народу (нації) та/або української державності та/або української мови (ст. 36 Закону) [6].

Також, відповідно до змін у законі України «Про медіа» заборонено розповсюдження: 1) інформації, що висвітлює збройну агресію проти України як внутрішній конфлікт, громадянський конфлікт чи громадянську війну, якщо наслідком цього є розпалювання ворожнечі чи ненависті або заклики до насильницької зміни, повалення конституційного ладу чи порушення територіальної цілісності; 2) недостовірних матеріалів щодо збройної агресії та діянь держави-агресора (держави-окупанта), її посадових осіб, осіб та організацій, що контролюються державою-агресором (державою-окупантом), у разі, якщо наслідком цього є розпалювання ворожнечі чи ненависті або заклики до насильницької зміни, повалення конституційного ладу чи порушення територіальної цілісності; 3) програм та матеріалів (крім інформаційних та інформаційно-аналітичних програм), одним із учасників яких є особа, внесена до Переліку осіб, які створюють загрозу національній безпеці; 4) музичних фонограм, відеограм, музичних кліпів, розповсюдження яких заборонено відповідно до частини другої статті 15 Закону України «Про культуру». Як видно з зазначе-

ного переліку забороненої до розповсюдження інформації, остання в своїй більшості представляє максимально наближене до оригіналу відтворення переліку заборон, що містяться у кримінальному законодавстві України.

Таким чином, незважаючи на наявність відповідних санкцій, передбачених законом України «Про медіа», значна частина порушень, передбачених цим законом, поряд з цивільно-правовою відповідальністю суб'єктів у сфері медіа вимагає кримінально-правової оцінки винних у безпосередньому розповсюдженні інформації з обмеженим доступом. Так, у Полтаві 8 квітня 2025 року блогер Роман Заволока був засуджений до шести років позбавлення волі з конфіскацією майна за системне порушення вимог кримінального закону, в тому числі за виготовлення та поширення матеріалів, що містять образи честі й гідності військовослужбовців (ч. 2 ст. 435-1 КК) та заперечення збройної агресії РФ проти України (ч. 2, 3 ст. 436-2 КК) [11].

Окрім затвердженого законом України «Про медіа» переліку інформації забороненої до розповсюдження, ст. 123 закону встановлює також загальну заборону поширення аудіовізуальних медіа-сервісів на замовлення та сервісів провайдерів аудіовізуальних сервісів держави-агресора на території України. Це означає, що незалежно від вмісту інформації на таких медіа-сервісах розповсюдження такої інформації на території України заборонено.

Підтверджуючи необхідність та важливість заходів кримінально-правової охорони суспільних відносин, у тому числі у сфері інформаційних відносин, слід вказати на певну

неспіврозмірність та невідповідність вказаних заходів гарантованих Конституцією та іншими законами України права людини на інформацію. Так, колабораційна діяльність у формі заперечення громадянином України здійснення збройної агресії проти України (ч. 1 ст. 111-1 КК) потребує обов'язкового встановлення публічного характеру зазначених дій. В той же час, схожі за змістом злочинні дії у вигляді виправдовування, визнання правомірною, заперечення збройної агресії Російської Федерації проти України (ч. 1 ст. 436-2 КК) не вимагають наявності вказаної ознаки. Означена невідповідність, на нашу думку, призводить до надмірного застосування саме заходів кримінально-правового впливу, що, в цілому, не корелюється з визначеними завданнями кримінального законодавства. Так, Дніпровським районним судом м. Києва засуджено особу за ч. 1 ст. 436-2 КК до трьох років позбавлення волі за визнання правомірною збройної агресії російської федерації, який у спілкуванні зі своїм знайомим через месенджер «Viber» та у особистих спілкуваннях виправдовував, визнавав правомірною збройну агресію російської федерації проти України, розпочату у 2014 році [12].

З іншого боку, законом України «Про медіа» визначено перелік заборонених дій, ступінь суспільної небезпечності яких є беззаперечною. Наприклад, до значних порушень суб'єктами у сфері онлайн-медіа вимог законодавства, за які Національна рада має право застосовувати заходи реагування відносяться, в тому числі, пропаганда вживання наркотичних засобів, психотропних ре-

човин, а також поширення інструкцій або порад щодо виготовлення, придбання або використання вибухових, наркотичних чи психотропних речовин. Закріплення та конкретизація вказаних заборон в законі України «Про медіа» дозволяє підтвердити суттєвий рівень суспільної небезпечності вказаних дій і відповідно уникнути непорозумінь між представниками медіа й владою з метою запобігання незаконному поширенню певного виду інформації з одного боку, а також забезпечення дотримання законності, прав та свобод журналіста під час виконання своїх обов'язків з іншого. В той же час, вказані дії залишаються поза увагою чинного кримінального закону, на що ми неодноразово звертали увагу в своїх наукових публікаціях [7, 13, 14].

Таким чином, нові виклики та загрози інтересам держави в умовах воєнного стану вимагають посилення відповідальності учасників у сфері обігу інформації, зокрема з обмеженим доступом. Так, положення Закону України «Про правовий режим воєнного стану» передбачають у статті 8 можливість втручання в діяльність масових комунікаційних засобів та обмеження поширення певної інформації. Закон «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» та відповідний указ передбачають обмеження свободи слова, визначені статтею 34 Конституції України [15; 16]. Передбачаються можливості обмеження діяльності медіа також в Наказі головнокомандувача Збройних сил України від 03.03.2022 р. № 73 «Про організацію взаємодії між Збройними силами України, іншими складовими сил

оборони та представниками засобів масової інформації на час дії правового режиму воєнного стану» [17]. В той же час, конституційне право людини на інформацію, а також гарантії діяльності медіа в частині збору, зберігання та розповсюдження інформації вимагають дотримання балансу права на свободу слова, суспільної необхідності, національної безпеки та захисту інтересів учасників інформаційних відносин, в тому числі, відносно отримання об'єктивної інформації про діяльність Збройних Сил України.

Висновки. Розширення меж технологічних та інформаційних можливостей медіа вимагає не лише забезпечення гарантій дотримання їхніх прав у сфері інформаційної діяльності, але й посилення контролю та відповідальності за вказану діяльність.

Нові виклики та загрози, пов'язані з військовою агресією проти України потребували від держави додаткових зусиль в частині запровадження додаткових обмежень відносно діяльності з інформацією з обмеженим доступом, в тому числі в роботі медіа. Значна частина таких змін пов'язана з посиленням кримінальної відповідальності за порушення в інформаційній сфері.

З урахуванням аналізу чинних кримінально правових норм та регулятивного законодавства, зокрема закону України «Про медіа» спостерігається певна невідповідність та неточність у формулюванні кримінально правових заборон, а також неохопленість частини суспільно небезпечних дій, визначених вказаним законом засобами кримінально правового впливу.

У зв'язку цим, для забезпечення балансу між національною безпекою та свободою слова, потребує уточнення законодавча термінологія – усунення можливостей для маніпуляцій завдяки точному визначенню понять у законі; чітка процедура оскарження рішень – запровадження механізму швидкого судового оскарження дій Нацради; незалежний

громадський нагляд – створення консультативної ради за участі журналістів, правозахисників і експертів для моніторингу рішень щодо обмежень; розмежування професійної журналістики та приватного контенту – не поширення певних вимог закону «Про медіа» на побутову активність у соцмережах [18].

Список використаних джерел

1. Манжула А. А., Дрозд О. Ю. Правове регулювання діяльності журналістів та медіа-працівників в Україні. *Держава та регіони. Серія: «Право»*. 2023. № 4 (82). DOI <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.4.58>
2. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96- ВР. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>. (дата звернення: 12.09.2025).
3. Акоюн К. А. Медіаетика воєнного часу: військова журналістика в українсько-російській війні. <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/download/284/7825/16357-1?inline=1> (дата звернення: 12.09.2025).
4. Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text> (дата звернення: 12.09.2025).
5. Про доступ до публічної інформації : Закон України від 13 січня 2011 року № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text> (дата звернення: 12.09.2025).
6. Про медіа : Закон України від 13 грудня 2022 року 2849-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2849-20#Text> (дата звернення: 12.09.2025).
7. Павликівський В. І. Кримінально-правові обмеження свободи слова. Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України: *Збірник наукових статей*. Випуск 35. Івано-Франківськ: Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника. 2014. С. 214–224.
8. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо встановлення кримінальної відповідальності за колабораційну діяльність : Закон України від 03.03.2022 р. № 2108-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2108-20#Text> (дата звернення: 15.09.2025).
9. Олещенко Юлія Справи проти нацбезпеки: чи закон однаковий для всіх? Зрадники, війна, аналітика. URL: <https://www.chesno.org/post/6025/> (дата звернення: 15.09.2025).
10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення кримінальної відповідальності за виготовлення та поширення забороненої інформаційної продукції : Закон України від 03.03.2022 р. № 2110-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2110-20#n14> (дата звернення: 15.09.2025).
11. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України щодо забезпечення протидії несанкціонованому поширенню інформації про направлення, переміщення зброї, озброєння та бойових припасів в Україну, рух, переміщення або розміщення Збройних Сил України чи інших утворених відповідно до законів України військових формувань, вчиненому в умовах воєнного або над-

звичайного стану : Закон України від 24.03.2022 р. № 2160-IX. URL: (дата звернення: 15.09.2025).

12. Вирок Дніпровського районного суду м. Києва від 08 квітня 2022 р. Справа № 755/2759/22. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/Review/103891795>

13. Павликівський В. І. Кримінально-правові обмеження функціонування інформаційного простору України. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. № 1. 2015. С. 37–41.

14. Павликівський В. І., Острівний І. М. Мета як обов'язкова ознака перешкодження законній професійній діяльності журналістів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Юридичні науки»*. № 3. Том 3. 2014. С. 80–85.

15. Про правовий режим воєнного стану: Закон України від 12.05.2015 р. № 389-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>. (дата звернення: 15.09.2025).

16. Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» : Закон України від 24.02.2022 р. № 2102-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2102-IX#Text>. (дата звернення: 15.09.2025).

17. Про організацію взаємодії між Збройними Силами України, іншими складовими сил оборони та представниками засобів масової інформації на час дії правового режиму воєнного стану : Наказ Головнокомандувача Збройних Сил України «від 03.03.2022 р. № 73. (із змінами, внесеними згідно з Наказами № 196 від 12.07.2022; № 266 від 03.10.2022) URL: https://www.mil.gov.ua/content/mou_orders/nakaz_73_zi_zminamu.pdf.

18. Цельєв О., Рудакевич О. Діяльність ЗМІ під час воєнного стану. Право в умовах війни. URL: <https://law-in-war.org/diyalnist-zmi-pid-chas-voyennogo-stanu/>. (дата звернення: 15.09.2025).

Pavlykivskiy Vitalii, Doctor of Law, Professor, Head of the Department of Law of National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute»
ORCID: 0000-0002-1190-9303

Yemets Vladyslav, PhD student of National Aerospace University «Kharkiv Aviation Institute»
ORCID: 0009-0007-8195-9406

Information with Limited Access and Media Activities under Martial State

The article examines the peculiarities of legal regulation of mass media activities with restricted access information under martial law. It analyzes the provisions of the Constitution of Ukraine, the laws «On Information», «On Access to Public Information», «On Media», as well as the norms of the Criminal Code of Ukraine, which establish liability for the illegal dissemination of confidential, official, and secret information. It is determined that the current challenges associated with armed aggression against Ukraine have led to additional restrictions on freedom of speech and media activities. The need to maintain a balance between national security guarantees and freedom of speech is

emphasized, in particular by clarifying terminology, improving mechanisms for appealing decisions, and ensuring independent public control. It was concluded that the legislative changes of recent years are not radically new, but rather specify existing restrictions designed to prevent threats to national security.

Keywords: *restricted access information, media, civil society, legal regulation, martial law.*